

KOLTAI ANDRÁS

RIMAY JÁNOS LEVELÉRŐL

Az Irodalomtörténeti Közlemények legutóbbi számában Rimay Jánosnak egy Batthyány II. Ferenchez szóló, 1612-ből származó levelét közölte TUSOR Péter (*Rimay János levele Batthyány Ferenchez*, ItK, 101[1997], 392–393), amely a közlő szerint „mindeddig feledésre ítéltetett”. Ez a megállapítás igaznak is látszik, azt azonban már nem lehet elmondani, hogy a levelet még sohasem publikálták. Ezt ugyanis JENEI Ferenc már 1960-ban megtette, méghozzá éppen az Irodalomtörténeti Közleményekben (*Ismeretlen irodalmi levelek a Batthyány-levéltárból*, ItK, 74[1960], 687–692: 689), igaz, külső címzés és a dátum föloldása nélkül, továbbá sajtóhibás jelzettel. Hogy ezt sem a levél újabb közlője, sem a szerkesztők nem ismerték föl, az sajnálatos ugyan, de magyarázható azzal, hogy Jenei Ferenc publikációját *A magyar irodalomtörténet bibliográfiája 1772-ig szerkesztői* (STOLL Béla, VARGA Imre, V. KOVÁCS Sándor, Bp., 1972) nem vették föl a Rimay-irodalomhoz (457–458, de vö. 351).

Tusor Péter – amúgy mintaszerű – közléséhez azt szeretném még hozzáfűzni, hogy a levélben említett Tibay Ferenc, aki Rimaynál jártában Batthyány Ferenc „allapattiarool” és „hasznos foghlatatossághirool” beszélt, valószínűleg nem az Ung megyei Tibay család tagjai közül való, hanem a dunántúli nemesek között keresendő. Tibay Ferenc ugyanis Batthyány Ferenc, majd Batthyányné Lobkowitz Poppel Éva szervitora, főember szolgája volt. 1625/1630 körül például egy „Dunan túlra” való utazás alkalmával Poppel Éva kísérője volt annak szekeren (Magyar Országos Levéltár, Batthyány család körmendi központi igazgatósága [P 1322], Földesúri familiára vonatk. iratok, no. 299). Fiát, akit szintén Tibay Ferencnek hívtak, 1645. november 22-én Jobbágy Jeremiás németújvári tiszttartó azok között írta föl, „Az melly Gyermekek a Varban feöl iarnak” (P 1322, Instrukciók, no. 208), később, 1650-től pedig Batthyány Ádám inasai között szolgált (P 1322, Földesúri fam., no. 354).

Egyébként a levél címzettjének rangjai és hivataljai körül is sok hibás adat szerepel a genealógiai irodalomban. Batthyány Ferenc nem volt gróf; a család a grófi címét csupán 1630. augusztus 16-án kapta Ferenc fia, Ádám révén (IVÁNYI Béla, *Címeres levelek a keszthelyi és körmendi hercegi levéltárakban*, Veszprém, 1943 [Körmendi Füzetek, sorozaton kívüli A füzet], 17). Úgyszintén nem volt Batthyány Ferenc Kanizsával szembeni végvidéki főkapitány, csupán a körmendi főkapitányságot viselte 1601–1602 között, valamint a dunántúli kerületi generálisságot 1604–1609 között és 1620/1621-ben Bethlen Gábor pártjáról (PÁLFFY Géza, *Kerületi és végvidéki főkapitányok és főkapitány-helyettesek Magyarországon a 16–17. században*, Történelmi Szemle, 39[1997], 257–288: 269, 280).